

PROTOKOLL 16 APRIL 2026

Tid: Torsdag 16 april 2026 kl. 11.00 – 15.30 lokal tid

Plats: Kommissionens kansli, Haparanda

Deltagare: Timo Jokelainen, Marita Thelin, Elli-Maria Kultima, Kalervo Aska, Birgit Niva (ersätter Birgitta Isaksson), Brynolf Tjärner, Andreas Broman, Atte Juutinen, Annika Sallisalmi, Kati Snäll

Niina Karjalainen från Lapplands Livskraftscentral berättade om översvämningshantering. Stina Johansson från Länsstyrelsen i Norrbotten berättade om aktuellt kring vattenförvaltning.

1. Mötets öppnande
Ordförande öppnade mötet kl. 11.08.
2. Mötets beslutsförhet
Beslut: Mötet konstaterades vara beslutsfört.
3. Godkännande av dagordningen
Beslut: Dagordningen godkändes.
4. Föregående mötets protokoll
Protokollet från mötet 2026-02-24 har godkänts elektroniskt.
5. Nästa sammanträde
Beslut: Nästa möte i Aavasaksa, Ylitornio den 17 – 16 juni 2026. Mötet är avsett även för suppleanter.
6. Aktuella ärenden från regionerna, kommissionens ledamöter
Elli-Maria Kultima berättade att skollokalerna i Kilpisjärvi har blivit för små. Förskoleverksamheten behöver mer plats när undervisningsgrupper på samiska startar. Marita Thelin berättade att Norrbotten är i fokus när det gäller grön omställning. Fossilfria stålverket i Boden har fått finansiering som saknades. Fiskestadgan har inte vunnit laga kraft i Sverige.
Kalervo Aska berättade att förvaltningsdomstolen avslog tillståndet för Reväsvaara vindkraftspark i Ylitornio med hänvisning till landskapsstörning. Hannukainen Mining har inte fått miljötillstånd men företaget har inte övergett projektet. Gruvbolaget försöker också återvinna koppar och kobolt tillsammans med järn. Status för vattnet i Torneälven bekymrar då styrelsen för Tunturi-Lapin Vesi Oy har fattat ett förhandsbeslut om att upphöra med användningen av fördröjningsbassäng för samhällets avloppsvatten i Äkäslompolo och Ylläsområdet.
Brynolf Tjärner berättade att Norrvind i Övertorneå ska skicka in en ansökan för två vindkraftsparker i kommunen.
Timo Jokelainen meddelade att Lapplands livskraftscentral har pågående omställningsförhandling. Kommissionens ordförandeskap är tillfälligt t.o.m. den 30 juni 2026. Kommissionens finska ordförande utnämns efter att enhetschefer i livskraftscentralen har utnämnts.
Atte Juutinen informerade att det råder spöfiskeförbud i Torneälvens nedre delar från Kukkolaforsen och neråt innan laxfiskesäsongen börjar. Livskraftscentralen rekommenderar att man följer förbudet även innan fiskestadgan vinner laga kraft den 1 juni. Laxplomborna hinner inte implementeras för denna säsong.
Andreas Broman konstaterade att fiskestadgan har inte ännu vunnit laga kraft. Förberedelserna för laxplomborna har flyttats från HaV till landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

7. Utkast för Gränsälvscommissionens strategi, diskussion. Beslut om strategin i junimötet. Bilaga 7.
Strategiutkastet förkortas och uppdateras enligt diskussionen. Strategiutkastet presenteras för ministeriet och departementet på årsmötet. Eventuella kommentarer från ministeriet och departementet beaktas innan strategin beslutas på kommissionens möte i juni.
8. Fiskestadga 2026, för kännedom. Bilaga 8.
Fiskestadga för perioden den 1 juni 2026 – 31 maj 2027 har skickats till kommissionens för kännedom.
9. Kommissionens ordföranden och sekreterare som firmatecknare
Beslut: Konstaterades att kommissionens finska ordförande Timo Jokelainen, svenska ordförande Marita Thelin och sekreterare Annika Sallisalmi är firmatecknare var för sig för Finsk-svenska gränsälvscommissionen. Firmatecknare konstateras som kommissionens beslut vid behov så att vi har uppdaterat beslut om detta.
10. Naturresursinstitutet, Romakkaniemi. Kommissionen informerades om en förfrågan/preliminär inbjudan till kommissionen om ett eventuellt deltagande med "Letter of Support/Intent" uttalande under april i ansökan om ett nationellt forskningsprojekt. RSF-ansökan (Rådet för strategisk forskning) "Arktiskt område i förändring (ARCTIC)" - tema. Projektidé: Tornedalen, lokalsamhällerna och deras framtid ur ett perspektiv av användning av naturresurser. Nedan länkarna till ansökningsinstruktioner för forskningsprogram.
<https://www.aka.fi/sv/forskningsfinansiering/sok-finansiering/utlysningar/sokningar/rsf-program-omvalvningen-i-den-arktiska-regionen-arctic/>
11. Kommissionen informerades om kommissionens och ministeriernas årsmöte i Haparanda den 25 maj 2026 inklusive besök i finska Kukkolaforseen. Ordförandena och sekretariatet deltar på mötet.
12. Kommissionen informerades om ett stödbrev till Finlands miljöcentral för projektet HORIZON-CL4-2026-04-DIGITAL-EMERGING-09 (IA) Advanced Local Digital Twins using AI for Early Warning and Preparedness. Projektet är kopplat till användning av nya digitala tekniker för hantering av översvämning. Projektet föreslår två pilotområden från Finland: Torneälven och Kokemäkiälven i Björneborg. Bilaga 12
13. Kommissionen informerades om yttrandebegäran samt inkomna yttranden och beslut. Sekretariatet ger ett positivt svar till Umeå tingsrätt angående biologisk restaurering av Parkajoki vattensystem (del av TRIWA LIFE-projektet). Bilaga 13, 13a, 13b, 13c
14. Möten och seminarier. För kännedom

Kommande:

2026-04-27 Skyddsarbetsgrupp för håvfiske

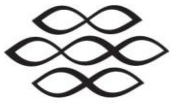
2026-05-06 – 07 Naturresursinstitutet, ren- och fiskedagar, Rovaniemi

2026-05-06 Möte för Torne-Kalixälvarnas vattenförvaltningsförbund, Jockfall

2026-05-25 Årsmöte med ministerierna, Haparanda

2026-06-30 – 2026-07-02 Symposium on restoration, Oulu

Sekretariatet och ordförandena har distansmöte varannan vecka.

Gångna:

2026-03-02 Möte med kommissionen och fiskemyndigheterna, fiskestadga
2026-03-05 North Sweden, arktisk dialog webinar, Sallisalmi
2026-03-06 Digital träff, havsbaserad vindkraft, Sallisalmi
2026-03-12 Skyddsarbetsgrupp för håvfiske. Sallisalmi, Snäll
2026-03-20 Möte för Torneälvens översvämningssgrupp, Sallisalmi, Snäll
2026-03-20 Världsvattendag. Seminarium i Helsingfors

15. Övriga ärenden

- Kommissionen informerades om förfrågan om tillämpning av Source-to-Sea anvisning i praktiken i gränsvatten på Torneälven. Ruth Mathews/Current Converge <https://www.currentsconverge.com/about> & <https://siwi.org/staff-member/ruth-mathews/> i samarbete med UNECE. Syftet är att Source-to-Sea anvisningen marknadsförs till andra gränsälvslander på LinkedIn, Torneälven som ett exempel baserat på frågor till kommissionens sekreterare, tidpunkt april-maj. Sekretariatet svarar på frågorna. Frågorna i bilaga 15.
- Kommissionen informerades om inbjudan att delta i upprättandet av genomförandeplanen för naturens mångfald i Lappland, LUMO-programmet. Bilaga 15b

16. Mötets avslutande

Ordförande tackade deltagarna och avslutade mötet kl. 14.37.